

Proč nás Jakub oslovuje tak tvrdě?

Proradná stvoření! Tak nás dnes oslovuje Jakubova epištola, milí bratři a milé sestry. A to ještě nevíte, že Český ekumenický překlad toto oslovení učesal. Neučesaně, doslova zní: ***Cizoložnice!*** Jakub nás všechny, muže i ženy, nazývá cizoložnicemi.

Tak jako žena, která je svému muži nevěrná, cizoloží. Tak také církve, nevěsta Kristova, když je svému muži nevěrná, je nazývána cizoložnicí. A jak se to projevuje? Tím, že církev podvádí svého jediného nebeského manžela - se světem. Přátelí se se světem - místo toho, aby byla věrná Pánu Ježíši Kristu.

Je to tvrdé obvinění, které proti církvi - tedy i proti nám samotným - dnešní slovo vznáší. A protože každý obviněný by měl mít možnost porozumět tomu, z čeho je vlastně obžalován, tak i my bychom se měli dnes snažit pochopit, z čeho nás vlastně Písmo viní. Co tím Jakub ve skutečnosti myslí, když církev nazývá tak příkře a tvrdě: cizoložnicí? Co má na mysli, když nás obviňuje z bratříčkování se světem? Až to pochopíme, snad potom dnešní slovo bude rezonovat i v našem srdci, nejen v uších.

My tedy dnes slyšíme, že se nemáme přátelit se světem, jinak se stáváme nepřáteli živého Boha.

Proradná stvoření! Což nevíte, že přátelství se světem je nepřátelství s Bohem? Kdo tedy chce být přítelem světa, stává se nepřítelem Božím.

Přátelství se světem - první špatný výklad

Ale každý z nás si tato slova může vyložit po svém. Já proto nejprve nastíním dva nejrozšířenější výklady toho, co znamená přátelství se světem. A předesílám, že jsou oba falešné, nesprávné.

Za prvé: Být přítelem světa údajně znamená být naplno v tomto světě. Být v něm zaháčkovaný, do něj vpletený, v něm angažovaný. Člověk, který je přítelem světa, sleduje politiku, sportuje, poslouchá hudbu a čte knihy všeho druhu, chodí do divadla a do kina, věnuje se zahrádce a chová králíky, posedí si a povykládá si rád s přáteli, miluje přírodu kolem sebe a zajímají ho poslední vědecké pokroky... A to by - podle některých - křesťan dělat neměl. Nic z toho - anebo snad jen to nejnnutnější. Křesťan by měl utíkat z tohoto světa, stranit se všech jeho nabídek.

Mnozí věřící přesně takhle chápou výzvy Nového zákona, abychom se nekamarádili se světem. A řekněte sami: Nenapadlo vás to také někdy? Utéct od všech povinností, od veškeré zábavy, problémů i radostí, které v tomto světě jsou a jimiž procházíme... Vzdálit se všem lidem... Nechat to všechno za sebou, vrátit vstupenku tomuto světu, stranit se dění kolem nás... Útěk ze světa - to je tedy pro některé křesťany lákavá představa. A mnozí právě v tom vidí vrchol lásky k Bohu.

Ale Bůh tento svět stvořil. A stvořil jej dobře, podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. A i přes to, že naší vinou v tomto světě vládne hřích a panuje zde nepřátelská nálada vůči našemu Stvořiteli - i přesto, nebo právě proto, Bůh vstoupil do tohoto světa, doprostřed svého stvoření. V Ježíši Kristu přišel mezi nás - a byl v tomto světě. A když on žil ve světě - pak i my musíme být ve světě. Nesmíme z něj žádným způsobem utíkat.

Přátelství se světem - druhý špatný výklad

A teď ten druhý - rovněž špatný - pohled na přátelství se světem. Křesťan je údajně přítelem světa tehdy, když se kamarádí s hříšnými lidmi, s ne-křesťany. Naopak přítelem Božím a nepřítelem světa se stane tím, že se bude vyhýbat kontaktu s lidmi, kteří by jeho víru mohli umazat. A tak nevyhledává jejich společnost. Nemluví s nimi, vyhýbá se jim. V rodině se drží zpátky, rodinné oslavy protrpí. Se spolupracovníky v zaměstnání mluví jen o pracovních věcech a modlí se za to, aby v jeho práci začalo pracovat více obrácených křesťanů. Cítí se totiž osamělý. Dobře je mu v neděli, mezi svými - pokud však své bratry a sestry považuje za opravdově věřící lidi.

Tedy: Užívat dobrých věcí tohoto světa - to ano! Ale nejlépe bez kontaktu s hříšnými lidmi. To se mnohým křesťanům zamlouvá, milí bratři, milé sestry. Jen tito lidé ještě nepřišli na to, jak se mají stranit sebe samých. Protože i oni jsou hříšní lidé. I oni chybují a mají mnoho nedostatků.

Toto také neznamená přátelství se světem. Proč? Protože to by naprosto popřelo smysl Ježíšovy mise. On se hříšných lidí nestranil. Naopak! Proto přece přišel - aby žil mezi provinilci a pochybnými existencemi. Proto přece přišel - aby za hříšné zemřel.

Když se spravedliví a zbožní farizeové pohoršují nad tím, že Ježíš jí a pije s hříšníky, namítne jim: ***Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Jděte a učte se, co to je: 'Milosrdenství chci, a ne obět'.*** ***Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky.*** (Mt 9:12b-13) Ani my se tedy nesmíme žádným způsobem stranit a vyhýbat kontaktu s ne-křesťany, s nevěřícími lidmi. A pokud to děláme, pokud tak smýšlíme, pak si buďme jistí, že Bůh z toho rozhodně nadšený není.

Přátelství se světem podle Jakuba znamená dávat prostor vlastním touhám a žádostem

Tak už nás, faráři, nenatahuj! Co tedy znamená to "přátelství se světem"? A jak se nás to dotýká? Bratři a sestry, z dnešního oddílu vyplývá, že být přítelem světa znamená dávat důraz na vlastní touhy - a ty v tomto světě prosazovat, hlava nehlava. Přítel tohoto světa se chová sobecky, sebestředně - a zároveň alespoň trochu agresivně a bojovně.

Když dáváš prostor svým žádostem, když realizuješ svá vlastní potěšení - a to dokonce i přes odpor druhých lidí - tehdy jsi přítelem světa. Vždyť takto se jedná všude kolem nás. Takto lidé žel naprosto běžně fungují. Prosazují to, o co jde jim samotným, po čem oni touží, co jim (nebo jejich nejbližším) bude ku prospěchu. A je jim jedno, že se často nejedná o vznešené věci... Je jim jedno, že se nejedná o věci správné a mravně čisté... Oni to chtějí! A tak si to - někdy dokonce za příliš vysokou cenu - prosadí.

Jakub dnes svůj pohled zaměřuje především na dění v církvi, ve sboru. Nejprve pokládá řečnickou otázku: ***Odkud jsou mezi vámi boje a sváry?*** A hned na ni odpovídá: ***Nejsou to právě vášně, které vás vedou do bojů?***

Jakub si přeje, abychom zkoumali své vnitřní popudy, svou motivaci k různým třenicím a zápasům a bojům ve sborech, nebo třeba odvozeně i v našich rodinách.

Příklady přátelství se světem - z církve

Vždyť tak to v církvi žel chodí... Někteří lidé chtějí na sebe strhnout pozornost. Vystavují například na odiv svou zbožnost. Chlubí se tím, co dokázali, co zažili, čím si prošli. Jsou schopni dlouze vyprávět o svém modlitbách; o tom, co jim Pán zjevil, jak k nim promluvil. A na to konto se mimo jiné cítí být oprávněni druhé vést, mentorovat, usměrňovat. Ne snad, že by křesťanské svědectví bylo vždycky na škodu. To v žádném případě! Ale pokud křesťan vydává svědectví o své víře kvůli tomu, aby na sebe upozornil, aby došel chvály od lidí, aby byl pokládán za váženého a důležitého člena daného společenství, nebo celé církve - pak to není dobré - ani před Bohem, ani pro lidi, nakonec ani pro něj samého.

Anebo jsou takoví, kteří stoupají na žebříčku popularity v církvi a vleze jim to do hlavy. Jejich proslovy na konventech, na synodech jsou přijímány s potleskem, píše se o nich v církevním tisku, jsou zváni na přednášky a občas jsou vidět i za hranicemi církve. To pak je pro ně někdy těžké ustoupit, nechat zaznít jiný názor, uznat vlastní selhání, nebo chabost svých myšlenek. Namísto toho se takoví lidé obklopí svými obdivovateli a následovníky. Semknou se kolem těch svých "oveček" a postaví se proti "vlkům", kteří s nimi nesouhlasí. *A co za tím vším vězí? - ptá se Jakub! Snad touha po pravdě? Snad upřímné přání, aby Kristus v církvi rostl? Anebo dychtění po vlastním vlivu a moci, touha po tom, aby si mě lidé zapamatovali, aby mě měli rádi a vzhlíželi ke mně? Ne ke Kristu, ale ke mně?!*

A jak často vypadají spory mezi různými křesťany na první pohled čistě věcně! Ale když se podíváte blíž, zjistíte, že ti dva lidé, nebo ty dvě skupiny se nepřou kvůli pravdě. Oni se hádají kvůli tomu, že se ve skutečnosti nemají rádi, že si nejsou schopni odpustit staré viny, že nechtějí zapomenout na šrámy, které jim ten druhý učinil.

Uznat právo svým bratrům a sestrám na odlišnou zbožnost, odlišné názory, brát vážně jejich právo na svobodný život v Kristu a v církvi - právě to často nechceme. A nejde nám přitom o oslavení Pána Boha. Ale o to, aby s námi lidé souhlasili, aby viděli věci stejně a věřili Bohu stejně.

A teď ještě příklad z ptačí perspektivy: Co spory mezi různými církvemi? Jedná se o vznešené hádky o tu poslední Pravdu? Jde ještě církvím o to, aby Bohu sloužily co nejlepším způsobem - a proto si mezi sebou vyjasňují, jak nejlépe toho lze dosáhnout? Anebo si ve skutečnosti touží přetáhnout co největší počet věřících, protože mimochodem ven na ulici pro nové lidi se jim nechce? A co škodolibá radost z toho, když to v jiné církvi skřípe, nefunguje? Evangelík se rád pohoršuje nad sexuálními skandály katolických kněží. Když nic, pak alespoň v očích nerozhodnuté společnosti potom našinec vypadá lépe.

Člen apoštolské církve má radost z toho, že lidé jsou zklamaní z vlažnosti bohoslužeb v tradičních církvích. Farníci tradičních církví zase rádi sledují úpadek těch nově vzniklých křesťanských sborů... Pořád mezi sebou bojujeme (samozřejmě skrytě, v časech ekumenických vztahů to ani jinak nejde). Pořád spolu zápasíme a soutěžíme - místo toho, abychom si vzájemně přáli dobré, abychom se navzájem podporovali, abychom se od sebe učili, abychom se měli rádi, abychom se společně modlili za ty, kteří ještě Krista nepoznali - bez následné závisti, když tito noví věřící začnou chodit do jiné církve, než do naší.

A co sobecky motivované modlitby?

Jakub jde ale ještě o hlouběji - k sobecky motivovaným modlitbám. Říká: ***Odkud jsou mezi vámi boje a sváry? Nejsou to právě vášně, které vás vedou do bojů? Chcete mít, ale nemáte. Ubijíte a nevrážíte, ale ničeho nemůžete dosáhnout. Sváříte se a bojujete - a nic nemáte, protože neprosíte. Prosíte sice, ale nedostáváte, protože prosíte nedobře: jde vám o vaše vášně.***

Snažíme se silou něco prosadit - a ono se nám to vůbec nedaří. A proto kolem sebe pak kopeme. Ale také se za to modlíme. Ovšem ani Pán Bůh nám nepomáhá. Máme dojem, že by měl slyšet tyto naše modlitby. Vždyť my přece chceme přesně to samé, co chce i on, ne? Přejeme si tedy, aby se prosadila jeho pravda, právo, správná věc. Ale on na to neodpovídá. Proč? Protože ve skutečnosti - v hloubi srdce - chceme prosadit sami sebe, toužíme realizovat naše skryté priority, pohnutky a přání. *Já! Já! Já! - O mě tu běží!*

Milí bratři, milé sestry, Jakub nás tedy pobízí: *Zkoumejte své vnitřní pohnutky ke konkrétním modlitbám, k jednotlivým prosbám, které k nebi vysíláte. O co vám ve skutečnosti jde - když se modlíme za to, či za ono? Jde vám o blaho druhých lidí? Jde vám o Boží jednání v tomto světě? Nebo vám jde o vás samotné?*

Příkladem mohu dnes být i já sám: Víte, já chci každou neděli pronést dobré kázání. Pracuji na tom poctivě. A modlím se za to. Ale proč? Proč chci mít skvělé kázání, pokaždé když vystoupím na kazatelnu? Snad kvůli vašemu prospěchu? Nebo kvůli tomu, abych tím uctil Hospodina? Nebo proto, aby se o mně ve sboru a v církvi pochvalně mluvilo, abych se mohl pochlubit před svými kolegy, aby si na mě lidé vzpomněli ještě po letech?

Touha Ježíše Krista

To všechno tedy dnes znamená přátelství se světem: Když se zuby nehty snažíme prosadit naše sobecké vášně a touhy v tomto světě, v naší blízkosti - a dokonce i v církvi. Když se snažíme o - na první pohled - zbožné a bohulibé věci - ale našimi skrytými motivacemi zůstávají sobecké touhy a přání našeho hříšného srdce.

Je to totiž v přísném protikladu k chování Ježíše Krista. Jeho ambicí byla spása hříšných duší. Jeho touhou záchrana lidí z hříchu. On si celým srdcem přál, aby všichni lidé mohli dojít do božího království. Žádné: *Já, já, já! Mně chvalte! Mě oslavujte! Mě uctívejte!* Ale: *Vy! O vás tu jde! Kvůli vám jsem přišel. Vás chci zachránit.*

Prvním krůček ke změně je kající modlitba

Milí bratři, milé sestry, apoštol Pavel říká: *V ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe.* (Fp 2:3) Až toto budeme žít v našich rodinách, v našem sboru, v naší obci - pak ochutnáme krásný řád bližícího se Božího království.

Zatím tomu tak není. Zatím se ještě pořád příliš soustředíme na to, aby druzí byli na druhém místě a my sami na tom prvním. Zatím se ještě snažíme prosazovat naše vlastní přání a touhy - často na úkor našich bližních.

Ale první krůček ke změně můžeme učinit hned teď - v modlitbě:

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, vyznáváme ti s pokorou, že nežijeme podle tvého příkladu, že jsme sobečtí, což leckdy plodí zlé věci v našich vztazích a škodí druhým lidem. Odpusť nám to. Dej nám sílu vzepřít se v tomto d'áblu, otci veškerého sobectví. A posilni nás k tomu, abychom se k tobě přiblížili, u tebe načerpali sílu k pravé lásce, a znovu a znovu se snažili žít podle tvého vzoru - nesobecky, zaměřeni na druhé, a ne jen na sebe. Chceme totiž být tvými přáteli, Kriste - a ne přáteli světa. Amen.*